

เปรียบเทียบการเลือกของเล่นให้ลูกชายอายุ 2-5 ปี
ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน

นายวรวิทย์ ธรรมภิบาล

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2550

A Comparison of Toy Selection for 2 – to 5 – year – old Sons
in Fathers with Different Sex Roles

Mister Waravut Thampiban

A Senior Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Bachelor of Science in Psychology
Faculty of Psychology
Chulalongkorn University
Academic Year 2007

4737459438 วรรณิ ธรรมภิบาล: เปรียบเทียบการเลือกของเล่นให้ลูกชายอายุ 2-5 ปี ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน. (A Comparison of Toy Selection for 2 – to 5 – year – old Sons in Fathers with Different Sex Roles) อาจารย์ที่ปรึกษา: รศ. ประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร, 43 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นเพศต่างๆให้ลูกชาย ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน กลุ่มตัวอย่างคือพ่อที่มีลูกชายอายุ 2-5 ปี จำนวน 153 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยคือ

1. มาตรฐานบทบาททางเพศตามแนวทางของ Bem สามารถแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ และพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่
2. มาตรฐานการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นชาย ของเล่นแสดงความเป็นหญิง และของเล่นเป็นกลาง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

ผลการวิจัย ไม่พบความแตกต่างในการเลือกของเล่นให้ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน

หลักสูตร.....จิตวิทยา..... ลายมือชื่อนิสิต..... วรรณิ ธรรมภิบาล.....

สาขาวิชา.....จิตวิทยา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ปรไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร.....

ปีการศึกษา.....2550.....

4737459438 WARAVUT THAMPIBAN: A Comparison of Toy Selection for 2 – to 5 – year – old
Sons in Fathers with Different Sex Roles, Advisor: Assoc. Prof. PRAPHAIPHUN
PHOOMVUTHISARN, 43 pp.

The purpose of this research study was to compare toy selection behavior for sons in fathers who has different sex roles. Samples consisted of 153 fathers who has 2 – to 5 – year – old sons. Data was collected through 2 questionnaires.

1. Bem Sex Role Inventory identify fathers into 4 different sex roles : masculine, feminine, androgyny and undifferentiated.
2. Sex-type toy selection test which conclude masculine sex-type toys, feminine sex-type toys and neutral toys.

One-way analysis of variance was used for statistical analysis.

Result, there was no different in toy selection behavior for sons in father who has different sex roles.

Program.....Psychology..... Student's signature.....

Field of study.....Psychology..... Advisor's signature.....

Academic year.....2007.....

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญ.....	จ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	3
1.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
1.4 วัตถุประสงค์ในงานวิจัย.....	8
1.5 สมมติฐานในงานวิจัย.....	8
1.6 คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย.....	8
1.7 ขอบเขตของงานวิจัย.....	9
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2. วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
2.1 กลุ่มตัวอย่าง.....	11
2.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	11
2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....	11
2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	11
2.5 วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	16
2.7 การนำเสนอข้อมูล.....	16
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	17
4. อภิปรายผลการวิจัย.....	21
5. สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	24
รายการอ้างอิง.....	26
ภาคผนวก.....	27
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	28
ภาคผนวก ข ตัวอย่างเครื่องมือในการวิจัย.....	33

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบัน บทบาทหน้าที่ของพ่อและแม่ในครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลง จากเดิมที่พ่อมีหน้าที่ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนแม่ก็ทำหน้าที่เลี้ยงดูลูก มาเป็นแม่ที่มีส่วนช่วยในการหาเลี้ยงครอบครัวมากขึ้น และพ่อก็มีส่วนช่วยในการเลี้ยงดูลูกมากขึ้นเช่นกัน (สุพัตรา สุภาพ, 2525 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543)

นอกจากพ่อแม่จะมีหน้าที่เลี้ยงดูลูกแล้ว พ่อแม่ยังเป็นตัวแบบที่สำคัญแก่ลูกอีกด้วย โดยเฉพาะเรื่องบทบาททางเพศ เด็กจะเลียนแบบตัวแบบที่มีเพศเดียวกับตน เช่น เด็กผู้ชายจะเลียนแบบพฤติกรรมความเป็นชายของพ่อ ซึ่งช่วงอายุ 5 ปีแรกนี้สำคัญมากต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับบทบาททางเพศของเด็ก หลังจากนั้นเด็กจะเกิดการรับรู้ความคงที่ทางเพศ กล่าวคือ เด็กเข้าใจว่าตนเองนั้นเป็นเพศชายหรือเพศหญิงอย่างแท้จริง แม้ว่าจะเปลี่ยนแปลงลักษณะภายนอกที่เห็นก็ตาม (Freud, 1965 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543)

บทบาททางเพศของความเป็นชายและหญิงตามแนวทางของ Bem (1981 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) นั้นเป็นอิสระต่อกัน คือ บุคคลหนึ่งอาจมีลักษณะความเป็นชายและหญิงอย่างใดอย่างหนึ่งสูง หรือสูงทั้งคู่ก็ได้ โดยแบ่งเป็น

1. คนที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง (Masculine) จะมีลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความ เป็นชาย อย่างมีความทะเยอทะยาน มีความเป็นผู้นำ หรือชอบการแข่งขัน
2. คนที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง (Feminine) จะมีลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความ เป็นหญิง เช่น มีความสุภาพนุ่มนวล ความอ่อนโยน และความเมตตากรุณา
3. คนที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (Androgyny) จะมีลักษณะที่เป็นผู้นำแบบเพศชาย ขณะเดียวกันก็มีความอ่อนโยนแบบเพศหญิง
4. คนที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (Undifferentiated)

บทบาททางเพศของพ่อที่ต่างกัน ทำให้การปฏิสัมพันธ์กับลูกแตกต่างกัน พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูงจะสอนให้เด็กมีลักษณะเป็นผู้นำ มีความมั่นใจในตนเอง และกล้าแสดงออก พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูงก็จะเลี้ยงลูกด้วยความทะนุถนอม ตัวพ่อเองก็ยังสนใจในบทบาทหน้าที่ของผู้หญิง เช่น ทำกับข้าว ดูแลความเรียบร้อยในบ้าน พ่อที่บทบาท

ทางเพศแบบทั้งความเป็นชายและหญิงสูงทั้งคู่ จะมีลักษณะอบอุ่น เป็นผู้นำส่วนพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบทั้งความเป็นชายและหญิงต่ำทั้งคู่ จะไม่ค่อยมีปฏิสัมพันธ์กับลูก ซึ่งพฤติกรรมที่ต่างกันของพ่อทำให้ลูกเรียนรู้บทบาททางเพศต่างกัน (Bandura, 1963 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543)

นอกจากเด็กชายจะเรียนรู้บทบาททางเพศผ่านการเลียนแบบแล้ว พ่อแม่เองยังมีส่วนในการเตรียมความพร้อมเรื่องบทบาททางเพศให้แก่เด็ก พ่อแม่จะสะท้อนความรู้ ความเข้าใจ และความคาดหวังของตน ให้ลูกมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสมผ่านการเลือกของเล่นให้ลูก (Campenni, 1999 อ้างถึงใน จิรภัทร รวีภัทรกุล, 2548) ซึ่งตัวของเล่นนี้เองก็สามารถแบ่งประเภทตามลักษณะทางเพศที่ของเล่นนั้นแสดงออกมา ของเล่นที่แสดงความเป็นชาย เช่น รถบรรทุก หรือของเล่นแสดงความเป็นหญิง เช่น ตุ๊กตา และของเล่นที่เป็นกลาง เช่น ชุดตัวต่อไม้ (Caldera et al., 1989)

Caldera et al. (1989) ศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของพ่อแม่กับการเล่นของเล่นของเด็ก พบว่า เด็กได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่เมื่อเล่นของเล่นที่ตรงตามเพศของตนมากกว่าเล่นของเล่นเพศตรงข้าม

งานวิจัยของสุดา ชั้นไพศาลศิลป์ (2543) ศึกษาการเลือกของเล่นของเด็กชายอายุ 5 ปีที่พ่อมีบทบาททางเพศต่างกัน พบว่า เด็กชายที่พ่อมีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูงเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นชายมากกว่าเด็กชายที่พ่อมีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและหญิงสูงทั้งคู่ และพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง ตามลำดับ

จากงานวิจัยชิ้นนี้แสดงให้เห็นว่า บทบาททางเพศของพ่อมีผลต่อพฤติกรรมการเลือกของเล่นในลูกชาย นำไปสู่สมมติฐาน คือ พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง จะคาดหวังว่าลูกจะต้องมีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย โดยการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นชายให้ลูกมากกว่าของเล่นแบบอื่น

จิรภัทร รวีภัทรกุล (2548) ศึกษาเรื่องการเลือกของเล่นของเด็กในช่วงอายุต่างๆ พบว่าเด็กอายุ 5 และ 6 ปีสามารถเลือกของเล่นได้ตรงตามเพศของตนได้มากกว่าเด็กที่อายุ 2 ปี แสดงว่าช่วงอายุ 5 ปีแรกเป็นช่วงที่เด็กเรียนรู้บทบาททางเพศ ก่อนที่จะเริ่มมีการรับรู้ความคงที่ทางเพศ และเด็กในวัย 5 ปีแรกนั้น มักจะไม่ได้มีโอกาสเลือกของเล่นด้วยตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นพ่อแม่เลือกให้ ของเล่นที่พ่อแม่เลือกให้เด็กอาจส่งผลต่อการเรียนรู้บทบาททางเพศของเด็ก ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเปรียบเทียบการเลือกของเล่นให้ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน จะช่วยให้เราเข้าใจเรื่องการเรียนรู้บทบาททางเพศของเด็กได้ดีขึ้น

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องบทบาททางเพศ

Bem ได้สรุปว่าบทบาททางเพศทั้งของเพศชายและเพศหญิงเป็นลักษณะที่เป็นอิสระต่อกัน บุคคลหนึ่งจึงสามารถมีลักษณะของบทบาททางเพศได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง แต่อาจจะมีลักษณะใดลักษณะหนึ่งมากกว่าก็ได้ ซึ่งลักษณะของบทบาททางเพศ 2 แบบที่เป็นอิสระต่อกันนี้จะทำให้เกิดบุคลิกภาพของบทบาททางเพศเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง (Masculine)
2. บทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง (Feminine)
3. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง (Androgyny)
4. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ (Undifferentiated)

โดยทั่วไปบุคคลจะถูกคาดหวังให้มีบทบาททางเพศที่ตรงกับเพศของตน เช่น ผู้ชายจะถูกคาดหวังให้มีบุคลิกภาพแบบความเป็นชายสูง ส่วนผู้หญิงก็ถูกคาดหวังให้มีบุคลิกภาพแบบความเป็นหญิงสูงเช่นกัน ซึ่งเชื่อว่าบุคคลที่มีลักษณะดังกล่าวนี้จะสามารถปรับตัวในสังคมได้ แต่แนวคิดของ Bem (1974) กลับต่างออกไป ผู้ที่มีบุคลิกภาพบทบาททางเพศแบบมีความเป็นชายและมีความเป็นหญิงสูงทั้งคู่จะมีความสามารถในการปรับตัวได้มากกว่า เพราะผู้ที่มีบทบาททางเพศที่ตรงกับเพศของตนจะมีความยืดหยุ่นในการตอบสนองต่อสถานการณ์สิ่งเร้าต่างๆ น้อยกว่าผู้ที่มีบุคลิกภาพบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่หรือแอนโดรจีนี เนื่องจากการยึดติดกับเรื่องของกฎเกณฑ์ทางสังคม ส่วนกลุ่มแอนโดรจีนีจะไม่ยึดติดกับเรื่องนี้มากนัก จึงทำให้มีความยืดหยุ่นมากกว่า

Bem ใช้ทฤษฎีสกีมาด้านเพศ (Gender Schema Theory) ในการอธิบายพัฒนาการบทบาททางเพศของบุคคล โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ๆ คือ

ขั้นตอนการเรียนรู้ บุคคลจะเรียนรู้บทบาททางเพศของเพศชายและเพศหญิง แล้วรวบรวมข้อมูลที่เรียนรู้มาปรับเป็นโครงสร้างทางความคิด พัฒนาเป็นสกีมของตนเอง (self schema) ซึ่งข้อมูลของบทบาททางเพศขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรม

ขั้นตอนการประเมิน ใช้สกีมด้านเพศที่พัฒนาขึ้นมาเป็นมาตรฐานในการประเมินลักษณะบุคลิกภาพและพฤติกรรมตามที่สังคมกำหนดของแต่ละเพศ ว่าแบบใดเหมาะสมกับเพศของตน ทำให้เกิดการเรียนรู้บทบาททางเพศของตนตามที่สังคมปรารถนา

แนวคิดเรื่องสังคมประกิต

สังคมประกิต (Socialization Process) เป็นกระบวนการซึ่งดำเนินอยู่ตลอดเวลาที่มนุษย์มีลมหายใจ เป็นกระบวนการได้มาซึ่งวัฒนธรรมและแนวทางการปฏิบัติ สมาชิกใหม่ของสังคมจะได้รับทราบถึงกฎเกณฑ์และวัฒนธรรมในสังคมเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในสังคมของตนต่อไป

โดยทั่วไปสังคมจะมีการกำหนดกฎเกณฑ์เรื่องบทบาททางเพศไว้แล้ว เช่น ผู้ชายต้องเข้มแข็ง ผู้หญิงต้องอ่อนโยน จนเกิดเป็นวัฒนธรรม สมาชิกใหม่ในสังคมจะถูกหล่อหลอมให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ทางสังคมเหล่านี้จากสมาชิกเดิม ในที่นี้เด็กก็เปรียบเสมือนกับสมาชิกใหม่ในสังคม ซึ่งจะได้รับการหล่อหลอมจากโดยเฉพาะครอบครัวซึ่งใกล้ชิดกับเด็กปฐมวัยมากที่สุด ครอบครัวจึงมีบทบาทมากต่อการเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติ โดยเฉพาะการเรียนรู้บทบาททางเพศซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งในสังคมที่มีการเรียนรู้ตั้งแต่วัยเด็ก และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ก็คือพ่อแม่ นั่นเอง

บทบาทของพ่อแม่

การเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กตั้งแต่แรกเกิด โดยพ่อแม่มีการเตรียมสิ่งของต่างที่ตรงตามเพศของลูก เช่น เด็กผู้ชาย จะได้ของเล่นเป็นพวกอุปกรณ์กีฬา เครื่องกลล้อเลื่อน ส่วนเด็กผู้หญิงจะได้ของเล่นเป็นพวกตุ๊กตา ชุดเครื่องครัว เป็นต้น (Katz, 1987 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) นอกจากนี้พ่อแม่ยังจัดห้องนอนของเด็กชายและเด็กหญิงต่างกัน คือ เด็กผู้ชายจะตกแต่งด้วยสีฟ้า เด็กผู้หญิงตกแต่งด้วยสีชมพู (Pomerleau, et al. 1990 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543)

แนวทางการปฏิบัติของพ่อแม่กับลูกชายและลูกสาวก็มีความแตกต่างกัน อย่างการเล่นกับลูก เมื่อพ่อเล่นกับลูกชายก็ชอบอุ้มลูกโยนขึ้นกลางอากาศ หรือแกว่งไปมา แต่จะเล่นกับลูกสาวด้วยความอ่อนโยน นุ่มนวล ทะนุถนอม ซึ่งอาจเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กผู้ชายมีนิสัยชอบเล่นโลดโผนมากกว่าเด็กผู้หญิง (Huston, 1983 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) ส่วนแม่จะเล่นกับลูกชายและลูกสาวคล้ายๆกัน เช่น ร้องเพลง เล่นเกมส์และอ่านหนังสือ (Lamb, 1977 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543)

นอกจากนี้กิจกรรมที่พ่อแม่มอบหมายให้ลูกทำก็มีความแตกต่างกันตามเพศของลูก เช่น การมอบหมายงานบ้าน (Lackey, 1989 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) พ่อแม่มักจะมอบหมายงานภายในบ้านให้เด็กผู้หญิง ส่วนเด็กผู้ชายจะได้รับมอบหมายงานนอกบ้านให้ เช่น ทิ้งขยะ และตัดหญ้าในสนาม รวมถึงการสนับสนุนจากพ่อแม่ก็มีผลต่อลูกเช่นกัน (Salkind, 1990 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) เด็กผู้ชายจะถูกสนับสนุนให้เป็นอิสระจากพ่อแม่ ทำให้เด็กผู้ชายมีโอกาสสำรวจสภาพแวดล้อมใหม่ๆ แต่เด็กผู้หญิงจะถูกสนับสนุนให้อยู่ใกล้ชิดพ่อแม่ ทำให้

เด็กผู้หญิงมีความผูกพันทางอารมณ์กับพ่อแม่ และมีแนวโน้มที่จะได้รับการปกป้องดูแลมากกว่าเด็กผู้ชาย นอกจากนี้ความคาดหวังของพ่อแม่ก็มีความต่างกันระหว่างลูกชายและลูกสาว กล่าวคือ ลูกชายจะโดนคาดหวังในเรื่องความสำเร็จ การกล้าแสดงออก ส่วนลูกสาวจะโดนคาดหวังในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ด้านการเรียน(Papalia & Olds, 1986 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) เด็กผู้ชายจะเก่งในเรื่องคณิตศาสตร์ เด็กผู้หญิงเก่งด้านภาษา ทั้งนี้ก็เพราะพ่อแม่ให้การสนับสนุนที่แตกต่างกัน รวมถึงวิธีการสนับสนุนด้วย ถ้าลูกสามารถทำข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ได้คะแนนเต็ม พ่อแม่จะชมลูกชายที่ความสามารถ ส่วนลูกสาวจะชมที่ความพยายาม ทำให้ลูกสาวคิดว่าจริงๆแล้วตนไม่ได้เก่งคณิตศาสตร์ ที่ตนทำข้อสอบได้เพราะตั้งใจเรียน กลายเป็นว่าเด็กมีแนวโน้มที่จะขาดแรงจูงใจในการเรียนวิชานี้

สรุปได้ว่ากรอบรบบเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้บทบาททางเพศในเด็ก

ทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย

ทฤษฎีจิตวิเคราะห์

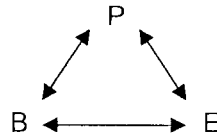
Freud (1940 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) ได้แบ่งพัฒนาการบุคลิกภาพของมนุษย์ออกเป็นขั้นต่างๆ โดยพัฒนาการบทบาททางเพศนั้นจะเกิดขึ้นในขั้นความพึงพอใจทางอวัยวะเพศ (phallic stage) ซึ่งเริ่มเมื่ออายุ 4 ปี ถึง 5 ปี ในขั้นนี้เด็กจะเกิดปม (complex) ในจิตใจเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้บทบาททางเพศ

ปมออดิปัส (oedipus complex) คือ การที่เด็กผู้ชายตกหลุมรักผู้ปกครองที่มีเพศตรงข้าม ตนนั้นก็คือแม่ และรู้สึกไม่ชอบพ่อที่จะมาแย่งความรักจากแม่ไป แต่ก็ต้องเก็บกดความรู้สึกไว้ ไม่สามารถออกมาโดยตรงได้ เพราะพ่มีอำนาจเหนือกว่าตนมาก จึงแสดงออกโดยการเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อ ซึ่งเป็นบุคคลที่แม่รักแทน กล่าวคือช่วงนี้เป็นช่วงสำคัญสำหรับเด็กในการเรียนรู้บทบาททางเพศจากพ่อ ส่วนในกรณีของเด็กผู้หญิงก็เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน แต่เป็นการรักพ่อ ไม่ชอบแม่ เด็กผู้หญิงจึงเลียนแบบพฤติกรรมของแม่ ซึ่งเรียกปมที่เกิดกับเด็กผู้หญิงว่า ปมอิเล็คตรา (electra complex)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า จากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ การเลียนแบบของเด็กในช่วง phallic stage จะทำให้เด็กเลียนแบบบทบาททางเพศของพ่อแม่เพศเดียวกับตน ช่วงนี้จึงเป็นช่วงสำคัญในการเลียนแบบบทบาททางเพศจากพ่อแม่

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม

ตามแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura นั้น เชื่อว่า พฤติกรรมของคนเรานั้น ไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่จะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคล (ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่น ๆ) ร่วมด้วย และการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้นจะต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจจะเขียนได้ดังภาพต่อไปนี้

จากภาพ เป็นการกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล (P) ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ

การที่ปัจจัยทั้ง 3 ทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกันนั้น ก็ไม่ได้หมายความว่าทั้งสามปัจจัยนั้น จะมีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียมกัน บางปัจจัยอาจมีอิทธิพลมากกว่าอีกบางปัจจัย และอิทธิพลของปัจจัยทั้งสามนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน หากแต่ต้องอาศัยเวลาในการที่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งจะมีผลต่อการกำหนดปัจจัยอื่นๆ (Bandura, 1989 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549)

ดังที่กล่าวไว้ในเรื่องพัฒนาการบทบาททางเพศของ Bem ที่ว่าพัฒนาการบทบาททางเพศของเด็กว่า แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือ กระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการปฏิบัติ ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมสามารถนำมาอธิบายเรื่องนี้ให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

กระบวนการเรียนรู้ เกิดจากการที่เด็กได้สังเกตเห็นพฤติกรรมของตัวแบบ ซึ่งอาจเป็นตัวแบบที่เป็นบุคคลจริงๆ (live model) ที่เด็กสามารถมีปฏิสัมพันธ์โดยตรง เช่น พ่อ แม่ หรือตัวแบบที่เด็กไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงจากสื่อ เช่น วิทยุหรือโทรทัศน์

ในกระบวนการปฏิบัติ เด็กจะปฏิบัติตามพฤติกรรมที่เห็นเมื่อมีแรงจูงใจให้กระทำพฤติกรรมนั้นๆ โดยจะเลือกทำพฤติกรรมที่ให้ผลทางบวกมากกว่าทางลบ ซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ที่ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงเรียนรู้กัน มีความคล้ายกัน คือ เห็นทั้งพฤติกรรมบทบาททางเพศแบบชายของพ่อและเห็นพฤติกรรมบทบาททางเพศแบบหญิงของแม่ แต่สิ่งที่เด็กจะแสดงออกมาขึ้นอยู่กับเสริมแรงที่เด็กได้รับจากการทำพฤติกรรมนั้น และความคาดหวังของสังคมที่มีต่อพฤติกรรมของแต่ละเพศ

การเลือกของเล่น

ของเล่น

ของเล่น ตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายความว่า ของสำหรับเด็กเล่นเพื่อให้สนุกหรือเพลิดเพลิน แต่ของเล่นยังมีความหมายในเชิงอื่นอีก ซึ่งมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับของเล่นดังนี้

ปิยะชาติ แสงอรุณ (2526 อ้างถึงใน วิมลลัก สรรคพงษ์, 2538) ให้ความหมายว่า ของเล่นคือสิ่งที่ผู้ใหญ่จัดหาให้เด็กเพื่อตอบสนองความต้องการ ความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองของเด็ก โดยเลือกให้เหมาะสมกับระดับสติปัญญา และพัฒนาการของเด็กตลอดจนจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกัน

อำไพ สุจริตกุล (2526 อ้างถึงใน วิมลลัก สรรคพงษ์, 2538) กล่าวว่า ของเล่นเป็นตัวแทนความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก และของเล่นเป็นสิ่งที่วัดได้ว่าเด็กได้รับการเอาใจใส่จากครอบครัวและสังคม โดยเด็กคนใดที่ได้รับความรักทะนุถนอมจากพ่อแม่ก็มักจะมีของเล่นมาก เพราะผู้ใหญ่รู้ว่า เด็กทุกคนชอบเล่นของเล่น

วิมลลัก สรรคพงษ์ (2538) กล่าวว่า ของเล่นหมายถึงสิ่งจำลองของจริง และเป็นสิ่งที่เด็กนำมาประกอบการเล่น ซึ่งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายชอบที่จะเลือกของเล่นแตกต่างกัน โดยเด็กผู้ชายชอบเล่นของเล่นชนิดบ่งบอกความเป็นผู้ชายและเด็กผู้หญิงชอบเล่นของเล่นที่บ่งบอกความเป็นผู้หญิง

สรุปคือของเล่นมีความหมายถึงสิ่งที่ใช้เล่นเพื่อความสนุกสนาน เพื่อการเรียนรู้เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี เป็นตัวแทนของความรักความเอาใจใส่จากผู้ใหญ่ และยังมีความหมายบ่งบอกถึงเพศของผู้เล่นอีกด้วย

ของเล่นกับบทบาททางเพศ

ของเล่นสามารถส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้บทบาททางเพศได้ โดยเฉพาะของเล่นที่เกี่ยวข้องกับการเล่นบทบาทสมมติ ซึ่งของเล่นนั้นจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามเพศของเด็ก (Mitchell, 1973 อ้างถึงใน สูดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) เช่น ปืนเป็นของเล่นที่เลียนแบบบทบาทของทหาร ตำรวจ นอกจากนั้นของเล่นยังมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามเพศของเด็ก เช่น ของเล่นสำหรับเด็กผู้หญิงจะเป็นอุปกรณ์ของใช้ภายในบ้าน การเล่นก็จะเกี่ยวกับการเลียนแบบบทบาทความเป็นแม่ ได้แก่ ตุ๊กตาเด็ก เปลเด็ก รถเข็นเด็ก และเครื่องใช้ในครัวเรือนต่างๆ ซึ่งส่งเสริมการเรียนรู้บทบาทการเป็นแม่และแม่บ้าน ในขณะที่ของเล่นสำหรับเด็กผู้ชายจะเป็นพวกเครื่องมือช่าง เครื่องยนต์กลไก ยานพาหนะ และของเล่นประเภทปืนต่างๆ นอกจากนี้ยังมีของเล่นที่ไม่ระบุเพศของผู้เล่นหรือของ

เล่นที่เป็นกลาง ได้แก่ ของเล่นพวกแก้ปริศนา เช่น ตัวต่อจิ๊กซอว์ ลูกบิด ของเล่นที่เป็นเกมส์ เช่น โดมิโน หมากระดาน และของเล่นก่อสร้าง เช่น ตัวต่อไม้ เลโก้ (Fagot, 1974)

เมื่อของเล่นสามารถแบ่งเป็นเพศต่างๆได้ พ่อแม่เลือกของเล่นเพศใดให้ลูกของตนเล่น ก็เหมือนสนับสนุนให้ลูกเรียนรู้เรื่องบทบาททางเพศนั้นๆ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Caldera et al. (1989) ศึกษาการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของพ่อแม่กับการเล่นของเล่นของเด็ก พบว่า เด็กได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่เมื่อเล่นของเล่นที่ตรงตามเพศของตนมากกว่า เล่นกับของเล่นของเพศตรงข้าม

วิมลลัก สรรคพงษ์ (2538) ศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศของเด็กวัยอนุบาล พบว่า เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงมีการเลือกเล่นของเล่นที่เพศตรงข้ามเล่นมากขึ้น และมีพฤติกรรมการเล่นบทบาทสมมติในบทบาทที่ตรงข้ามกับเพศของตนมากขึ้น

สุดา ชั้นไพศาลศิลป์ (2543) ศึกษาการเลือกของเล่นของเด็กชายอายุ 5 ปีที่มีบทบาททางเพศต่างกัน พบว่า เด็กชายที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูงเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นชายมากกว่าเด็กชายที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและหญิงสูงทั้งคู่ และพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง ตามลำดับ

จิรภัทร ธีรภัทรกุล (2548) ศึกษาเรื่องการเล่นของเด็กในช่วงอายุต่างๆ พบว่าเด็กอายุ 5 และ 6 ปีสามารถเลือกของเล่นได้ตรงตามเพศของตนได้มากกว่าเด็กที่อายุ 2 ปี

วัตถุประสงค์ในงานวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นเพศต่างๆ ให้ลูกชาย ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน

สมมติฐานในงานวิจัย

พ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกันจะมีคะแนนการเลือกของเล่นแตกต่างกัน

คำจำกัดความในงานวิจัย

1. บทบาททางเพศ หมายถึง คะแนนที่ได้จากมาตรวัดบทบาททางเพศจากงานวิจัยของฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์ (2541) คะแนนที่ได้จากแบบวัดจะถูกนำมาจัดเป็น 4 กลุ่ม โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มตามคะแนนค่าเฉลี่ยมัธยฐาน ดังนี้

บทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง เป็นกลุ่มที่มีลักษณะความเป็นชายสูง เพียงลักษณะเดียว (คะแนนความเป็นชายมากกว่าค่าเฉลี่ย และมีคะแนนความเป็นหญิงน้อยกว่าค่าเฉลี่ย)

บทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง เป็นกลุ่มที่มีลักษณะความเป็นหญิงสูง เพียงลักษณะเดียว (คะแนนความเป็นชายน้อยกว่าค่าเฉลี่ย และมีคะแนนความเป็นหญิงมากกว่าค่าเฉลี่ย)

บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง เป็นกลุ่มที่มีทั้งลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่ (คะแนนความเป็นชายมากกว่าค่าเฉลี่ย และมีคะแนนความเป็นหญิงมากกว่าค่าเฉลี่ย)

บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ เป็นกลุ่มที่มีทั้งลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่ (คะแนนความเป็นชายน้อยกว่าค่าเฉลี่ย และมีคะแนนความเป็นหญิงน้อยกว่าค่าเฉลี่ย)

2. การเลือกของเล่น หมายถึงแบบทดสอบการเลือกของเล่นซึ่งเป็น รูปของเล่นและชื่อของเล่น ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

ของเล่นที่แสดงความเป็นชาย (masculine sex-type toys)

ของเล่นที่แสดงความเป็นหญิง (feminine sex-type toys)

ของเล่นที่เป็นกลาง (neutral sex-type toys)

ขอบเขตงานวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพ่อที่มีลูกชายอายุ 2-5 ปี จำนวน 300 คน แล้วแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะของบทบาททางเพศลักษณะต่างๆ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง
2. บทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง
3. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง
4. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ

ซึ่งคัดเลือกโดยใช้มาตราวัดบทบาททางเพศนำมาจากงานวิจัยของ ฉันทจิต จรรย์บุญโรจน์ (2541)

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ

บทบาททางเพศของพ่อ แบ่งเป็น

1. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง

2. บทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง
  3. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง
  4. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ
- ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ พฤติกรรมการเลือกของเล่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบว่าบทบาททางเพศของพ่อแม่มีผลต่อการเลือกของเล่นให้ลูก
2. เพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพ่อที่มีลูกชายอายุ 2-5 ปี จำนวน 300 คน แล้วแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะของบทบาททางเพศลักษณะต่างๆ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง
2. บทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง
3. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง
4. บทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์ที่ใช้เลือกกลุ่มตัวอย่างคือ เป็นเพศชาย มีลูกชายอายุอยู่ในช่วง 2-5 ปี

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้การสอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วพิจารณาว่าตรงตามเกณฑ์หรือไม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับ เพศ และอายุ

ส่วนที่ 2 เป็นมาตรวัดบทบาททางเพศนำมาจากงานวิจัยของ ฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์

(2541) ซึ่งสร้างตามแนวทางของ Bem ลักษณะมาตรวัดเป็นแบบลิเคิร์ต

(Likert's scale) จำนวน 36 ข้อกระทง

ส่วนที่ 3 เป็นมาตรวัดพฤติกรรมกรรมการเลือกของเล่นให้ลูก โดยมีของเล่นและภาพประกอบให้พ่อดู แล้วถามว่าจะเลือกชื่อของเล่นชิ้นนี้ให้ลูกหรือไม่ ซึ่งของเล่นที่นำมาใช้ในมาตรวัดเป็นของเล่นที่ได้รับการประเมินแล้วว่าเป็นของเล่นที่แสดงความเป็นชาย และแสดงความเป็นหญิง จากงานวิจัยของ จิรภัทร วัชรกุล (2548) และเพิ่มของเล่นในกลุ่มที่เป็นกลาง

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรฐานวัดบทบาททางเพศ

นำมาตรฐานวัดบทบาททางเพศนำมาจากงานวิจัยของ ฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์ (2541) ที่สร้างตามแนวทางของ Bem ลักษณะมาตรฐานวัดเป็นแบบลิเคิร์ต (Likert's scale) จำนวน 36 ข้อ กระจายแบ่งเป็นข้อของมาตรฐานวัดความเป็นชาย 12 ข้อ ข้อของมาตรฐานวัดความเป็นหญิง 12 ข้อ และข้อของมาตรฐานวัดความเป็นกลาง 12 ข้อ ลักษณะเป็นมาตรฐานวัด 7 ช่วง จากน้อยที่สุดถึงมากที่สุด โดยแต่ละช่วงมีความหมายดังนี้

- 1 = น้อยที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงหรือแทบจะไม่ตรงกับบุคลิกภาพของผู้ตอบเลย
- 2 = น้อย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นส่วนมาก
- 3 = ค่อนข้างน้อย หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นไม่ตรงกับบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นบางครั้ง แต่ไม่บ่อยนัก
- 4 = ปานกลาง หมายถึง เป็นจริงครึ่งหนึ่ง ไม่เป็นจริงครึ่งหนึ่ง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับบุคลิกภาพของผู้ตอบปานกลาง
- 5 = ค่อนข้างมาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับบุคลิกภาพของผู้ตอบบ่อยครั้ง
- 6 = มาก หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับบุคลิกภาพของผู้ตอบเป็นส่วนมาก
- 7 = มากที่สุด หมายถึง เมื่อผู้ตอบเห็นว่าข้อความนั้นตรงกับบุคลิกภาพของผู้ตอบอยู่เสมอหรือแทบจะทุกครั้ง

การหาคุณภาพหาคุณภาพของมาตรฐานวัดบทบาททางเพศของฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์ (2541) ได้ใช้การหาคุณภาพของมาตรฐานวัดบทบาททางเพศของกรรณิกา เฉลิมกุล (2535) ซึ่งมีดังนี้

1. ฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์ ได้นำแบบสอบถามของกรรณิกา เฉลิมกุล ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สร้างจากคำคุณศัพท์ทั้ง 97 ลักษณะของ นิตยกุล อรรถนุพรรณ มาปรับปรุงตามแนวทางของ Bem โดยกรรณิกา เฉลิมกุล นำมาให้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนิสิตปริญญาโทจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พนักงานบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด ข้าราชการกระทรวงพาณิชย์ และพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จำนวนทั้งหมด 212 คน กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 22-40 ปี แต่ละคนให้ประเมินลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย หรือประเมินลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่า t โดยแยกวิเคราะห์ตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาลักษณะต่างๆตามแบบสอบถามว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายและลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิง

แตกต่างกันหรือไม่ จากนั้นนำมาคัดข้อกระทงที่กลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิงรับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิง และลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับทั้งชายและหญิงไม่แตกต่างกัน เพื่อนำมาใช้เป็นข้อกระทงในมาตรวัดความเป็นชาย มาตรวัดความเป็นหญิง และมาตรวัดความเป็นกลางในมาตรวัดบทบาททางเพศ

2. วิเคราะห์การจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม ซึ่งผลการทดสอบพบว่า

เมื่อพิจารณาลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงรับรู้ตรงกันว่าเป็นลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายและลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 .01 และ .001 ตามลำดับ และจากการประเมินของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะได้ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชายจำนวน 12 ลักษณะ และลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงจำนวน 12 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย ได้แก่ พึ่งพาตนเอง เข้มแข็ง ควบคุมสติได้ในยามคับขัน มีอารมณ์หนักแน่นมั่นคง เป็นผู้นำ ไม่ท้อแท้ง่าย กล้าหาญ กล้าพูดกล้าแสดงออก ชอบเกี่ยวกับกีฬา ชอบการแข่งขัน เปิดเผย และกล้าได้ กล้าเสีย กล้าเสี่ยง

ลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิง ได้แก่ ยิ้มง่าย เมตตากรุณา อ่อนโยน น่ารัก ร่าเริง นุ่มนวล พุดจาไพเราะอ่อนหวาน ละเอียดอ่อน มีเสน่ห์ เรียบร้อย ชอบปลอบใจผู้อื่น และช่างปรนนิบัติ

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงได้พิจารณาลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับชาย และลักษณะที่พึงปรารถนาสำหรับหญิงไม่แตกต่างกัน หรือลักษณะที่เป็นกลาง เพื่อนำไปใช้เป็นข้อกระทงในมาตรวัดความเป็นกลางของมาตรวัดบทบาททางเพศจำนวน 12 ลักษณะ ดังนี้

ลักษณะที่เป็นกลาง ได้แก่ มีอารมณ์ขัน ชอบช่วยเหลือผู้อื่น ขยันหมั่นเพียร รู้จักกาลเทศะ เข้าใจผู้อื่น เอาใจใส่ความเป็นอยู่ของผู้อื่น ก้าวร้าว ตัดสินใจง่าย เชื่อเครื่องรางของขลัง รู้จักฉวยโอกาส ประกาศหรืออวดความสามารถในตน และเคร่งศาสนา

จากนั้นก็นำทั้ง 3 มาตรมารวมกันเป็นมาตรวัดบทบาททางเพศ และแต่ละลักษณะก็ใส่ลงในรายชื่อของมาตรวัด ดังนี้

ข้อที่วัดลักษณะความเป็นชาย ได้แก่ข้อ 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22, 25, 28, 31 และ 34

ข้อที่วัดลักษณะความเป็นหญิง ได้แก่ข้อ 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 29, 32 และ 35

ข้อที่มีลักษณะเป็นกลาง ได้แก่ข้อ 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33 และ 36

3. การทดสอบการจำแนกประเภทของแบบวัดบทบาททางเพศที่สร้างขึ้น

เมื่อนำข้อกระทงของมาตรวัดความเป็นชาย จำนวน 12 ข้อ ข้อกระทงมาตรวัดความเป็นหญิง จำนวน 12 ข้อ และข้อกระทงมาตรวัดความเป็นกลางจำนวน 12 ข้อ มาสร้างแบบสอบถามวัดบทบาททางเพศ โดยการสุ่มรายชื่อเข้าในแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบ

โดยการนำค่าเฉลี่ยของแต่ละมาตรมาวิเคราะห์ ผลก็คือ เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิง ประเมินผู้ชายด้วยมาตรวัดความเป็นชาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายประเมินผู้ชายด้วยมาตรวัดความเป็นชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อให้กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงประเมินด้วยมาตรวัดเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เช่นเดียวกัน คือ เมื่อให้กลุ่มตัวอย่างเพศชายและหญิงประเมินผู้ชายด้วยมาตรวัดความเป็นหญิง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงประเมินผู้หญิงด้วยมาตรวัดความเป็นหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อให้กลุ่มตัวอย่างเพศชายประเมินด้วยมาตรวัดเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งจะเห็นได้ว่าข้อกระทงในมาตรวัดความเป็นชาย และหญิงนั้นมีความเหมาะสมในการจำแนกลักษณะทางเพศได้อย่างชัดเจน ส่วนมาตรวัดความเป็นกลางนั้นไม่พบความแตกต่าง

4. การวิเคราะห์ความเที่ยง (reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (internal consistency coefficient) แบบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของแต่ละมาตร ซึ่งงานวิจัยของกรรณิกา เฉลิมกุล ได้หาค่าความเที่ยงของมาตรวัดความเป็นชาย และมาตรวัดความเป็นหญิง จำนวนมาตรละ 12 ข้อ จากกลุ่มทดสอบเครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจริง มาตรวัดความเป็นชายมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .83 และ .94 มาตรวัดความเป็นหญิงมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .86 และ .85 ตามลำดับ

จากขั้นตอนของกรรณิกา เฉลิมกุลที่กล่าวมาแล้วในขั้นต้น ฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์ ได้นำมาตรวัดบทบาททางเพศนี้มาพัฒนาใหม่โดยหาค่าความเที่ยงอีกครั้ง โดยกลุ่มตัวอย่างที่นำมาทดสอบเครื่องมือเป็นเพศชายและเพศหญิงที่สมรสมาแล้ว 7-20 ปี จำนวน 40 คน เป็นเพศชาย 20 คน และเพศหญิง 20 คน ให้ทำมาตรวัดบทบาททางเพศ จำนวน 36 ข้อ แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายใน (internal consistency coefficient) แบบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α) ของแต่ละมาตร จากกลุ่มทดสอบเครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาจริง มาตรวัดความเป็นชายมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .88 และ .87 มาตรวัดความเป็นหญิงมีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84 และ .92 ตามลำดับ

วิธีคิดคะแนนและการแปลผล

การคิดคะแนนและการแปลผลนั้นได้อาศัยหลักแนวคิดที่ว่า ลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิง เป็นลักษณะที่เป็นอิสระจากกัน จึงคิดแบ่งคะแนนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ คะแนนความเป็นชาย คะแนนความเป็นหญิง และข้อลักษณะความเป็นกลาง

การคิดคะแนนและการแปลผลนั้น กรรณิกา เฉลิมกุล (2535) ใช้วิธีการแบ่งตามกลุ่มแล้วหาคะแนนเฉลี่ยมัธยฐานของแต่ละกลุ่ม ผู้ที่มีคะแนนความเป็นชายสูงกว่าค่าเฉลี่ยคือผู้ที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย และผู้ที่มีคะแนนความเป็นหญิงสูงกว่าค่าเฉลี่ยก็คือผู้ที่มีบทบาททาง

เพศแบบความเป็นหญิง ส่วนข้อลักษณะที่เป็นกลางไม่นำมาคิดคะแนนเฉลี่ย แต่มีไว้เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

1. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายมากกว่าค่าเฉลี่ย และมีคะแนนความเป็นหญิงมากกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูงทั้งคู่
2. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายมากกว่าค่าเฉลี่ย และมีคะแนนความเป็นหญิงน้อยกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย
3. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายน้อยกว่าค่าเฉลี่ย และมีคะแนนความเป็นหญิงมากกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิง
4. พ่อที่มีคะแนนความเป็นชายน้อยกว่าค่าเฉลี่ย และมีคะแนนความเป็นหญิงน้อยกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่ามีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำทั้งคู่

2. มาตรการวัดพฤติกรรมทางเลือกของเล่นให้ลูก

มาตรการวัดพฤติกรรมทางเลือกของเล่นมีจำนวน 12 ข้อกระทง แบ่งเป็นของเล่นเพศชาย 4 ข้อ ของเล่นเพศหญิง 4 ข้อ และของเล่นเป็นกลาง 4 ข้อ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้แบ่งของเล่นแต่ละประเภทนำมาจากงานวิจัยของจิรภัทร วรวิภัทรกุล (2548) และ Caldera et al. (1989)

1. ของเล่นแสดงความเป็นชาย ได้แก่ รถมอเตอร์ไซค์ ลูกฟุตบอล ตุ๊กตาทหาร และหุ่นเทอร์โบเรนเจอร์
  2. ของเล่นแสดงความเป็นหญิง ได้แก่ ตุ๊กตาบาร์บี้ ชุดห้องนอนตุ๊กตา ลิปสติก และชุดโต๊ะแต่งหน้า
  3. ของเล่นที่เป็นกลาง ได้แก่ บล็อกตัวต่อไม้ ตัวต่อเลโก้ จิกซอร์ และโดมิโน
- โดยแต่ละข้อจะมีชื่อของเล่น และรูปของเล่นให้ผู้ร่วมการวิจัยดู แล้วตัดสินใจว่าจะเลือกของเล่นชิ้นนี้ให้ลูกเล่นหรือไม่ ลักษณะของคำตอบจะแบ่งเป็น 2 ตัวเลือก คือ ใช่ และไม่ใช่ ซึ่งแต่ละตัวเลือกมีความหมายดังนี้

“ใช่” หมายถึง เมื่อผู้ตอบเลือกตัดสินใจเลือกของเล่นชิ้นนี้ให้ลูกของตน

“ไม่ใช่” หมายถึง เมื่อผู้ตอบเลือกตัดสินใจไม่เลือกของเล่นชิ้นนี้ให้ลูกของตน

วิธีคิดคะแนนและการแปลผล

ผู้วิจัยให้คะแนนสำหรับคำตอบว่าใช่ 1 คะแนน และคำตอบว่าไม่ใช่ 0 คะแนน แบ่งคะแนนการเลือกของเล่นออกเป็นกลุ่มตามเพศของเล่น คือ ของเล่นเพศชาย ของเล่นเพศหญิง และของเล่นเป็นกลาง ซึ่งแบ่งเป็นรายข้อดังนี้

ของเล่นเพศชาย ได้แก่ข้อ 1 3 9 และ 12

ของเล่นเพศหญิง ได้แก่ข้อ 2 5 7 และ 10

ของเล่นเป็นกลาง ได้แก่ข้อ 4 6 8 และ 11

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยติดต่อขออนุมัติหนังสือจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลหรือโรงเรียนที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนเด็กปฐมวัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลชวนชื่น โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ โรงเรียนอนุบาลบัวขาว โรงเรียนอนุบาลกาญจนาพร โรงเรียนสวนลุมพินี โรงเรียนปทุมวัน และโรงเรียนอนุบาลมณีรัตน์

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยการฝากแบบสอบถามให้ครูนำแบบสอบถามนี้ให้เด็กนักเรียนอนุบาลชาย เพื่อนำกลับไปให้ผู้ปกครองทำ

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม นำมาคัดเลือกเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ใช้วิธีการวิเคราะห์ one-way ANOVA

การนำเสนอข้อมูล

แสดงความแตกต่างของคะแนนการเลือกของเล่นของพ่อที่บทบาททางเพศต่างกัน โดยนำเสนอในรูปแบบของตาราง

บทที่ 3 ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นเพศต่างๆ ให้ลูกชายอายุ 2-5 ปี ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 153 คน ซึ่งผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การแบ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 1

แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบทบาททางเพศ ตามเกณฑ์การแบ่งกลุ่มด้วยค่ามัธยฐาน

	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	จำนวน	ร้อยละ
masculine	30	19.61
feminine	31	20.26
androgyny	52	33.99
undifferentiated	40	26.14
รวม	153	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่าพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.61 พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง มีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.26 พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.99 และพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ มีจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 26.14

ตอนที่ 2 ค่าสถิติเชิงพรรณนาของคะแนนการเลือกของเล่น

ตารางที่ 2

แสดงค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนการเลือกของเล่นให้ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน

	ของเล่นผู้ชาย		ของเล่นผู้หญิง		ของเล่นเป็นกลาง	
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
masculine	3.63	.76	.16	.59	3.50	.82
feminine	3.38	.95	.22	.66	3.35	.87
androgyny	3.48	.95	.23	.61	.34	.95
undifferentiated	3.37	.89	.25	.80	3.50	.81

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูงจะมีคะแนนเฉลี่ยของการเลือกของเล่น เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ของเล่นที่แสดงความเป็นชาย (Mean = 3.6333) ของเล่นที่เป็นกลาง (Mean = 3.5000) และของเล่นที่แสดงความเป็นหญิง (Mean = 3.1667)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนการเลือกของเล่น

ตารางที่ 3

แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-way ANOVA) ของคะแนนการเลือกของเล่น แสดงความเป็นชาย (masculine toys) ให้ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	1.37	3	.45	.55
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	122.67	149	.82	
รวม	124.05	152		

จากตารางที่ 3 ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของการเลือกของเล่นแสดงความเป็นชาย แสดงให้เห็นว่าพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง และพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ มีการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นชายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4

แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-way ANOVA) ของคะแนนการเลือกของเล่นแสดงความเป็นหญิง (feminine toys) ให้ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	.12	3	.04	.09
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	68.31	149	.45	
รวม	68.44	152		

จากตารางที่ 4 ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของการเลือกของเล่นแสดงความเป็นหญิง แสดงให้เห็นว่าพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง และพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ มีการเลือกของเล่นที่แสดงความเป็นหญิงไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5

แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ของคะแนนการเลือกของเล่นที่เป็นกลาง (neutral toys) ให้ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	.45	3	.15	.19
ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	115.42	149	.77	
รวม	115.88	152		

จากตารางที่ 5 ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของการเลือกของเล่นที่เป็นกลาง แสดงให้เห็นว่าพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายสูง พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นหญิงสูง พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงสูง และพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบความเป็นชายและความเป็นหญิงต่ำ มีการเลือกของเล่นที่เป็นกลางไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากตารางที่ 3 ตารางที่ 4 และตารางที่ 5 พบว่า คะแนนการเลือกของเล่นให้ลูกชาย ทั้งของเล่นที่แสดงความเป็นชาย ของเล่นแสดงความเป็นหญิง และของเล่นที่เป็นกลาง ของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบต่างๆ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเล่นที่แสดงความเป็นเพศต่างๆ ให้ลูกชายอายุ 2-5 ปี ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย คือ พ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกันจะมีคะแนนการเลือกของเล่นแตกต่างกัน

จากตารางที่ 5 ตารางที่ 4 และตารางที่ 5 พบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในคะแนนการเลือกของเล่นให้ลูกชายของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน ทั้งในของเล่นที่แสดงความเป็นชาย ของเล่นแสดงความเป็นหญิง และของเล่นที่เป็นกลาง หมายความว่า ไม่ว่าพ่อจะมีบทบาททางเพศแบบใด ก็เลือกของเล่นให้ลูกชายเหมือนกัน

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 2 ซึ่งเป็นตารางแสดงค่าเฉลี่ยของคะแนนการเลือกของเล่นแบบแสดงความเป็นชาย ของเล่นแสดงความเป็นหญิง และของเล่นเป็นกลาง ของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบต่างๆ พบว่าทุกกลุ่มจะมีลำดับคะแนนเฉลี่ยของการเลือกของเล่นเหมือนกัน คือ เลือกของเล่นแสดงความเป็นชายและของเล่นที่เป็นกลางมากที่สุด โดยของเล่น 2 กลุ่มนี้จะมีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ส่วนของเล่นแสดงความเป็นหญิงนั้นมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดในทุกกลุ่ม

การที่คะแนนเฉลี่ยของการเลือกของเล่นแสดงความเป็นชายมาก แต่คะแนนเฉลี่ยของการเลือกของเล่นแสดงความเป็นหญิงน้อย หมายความว่า พ่อต้องการให้ลูกชายของตนมีบทบาททางเพศในแบบที่สังคมคาดหวัง คือ ผู้ชายต้องมีบทบาททางเพศแบบความเป็นชาย Hurlock (1980, อ้างถึงในสุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) กล่าวว่า บทบาททางเพศเป็นรูปแบบของพฤติกรรมที่สมาชิกในแต่ละเพศได้ประพฤติและได้รับการยกย่องจากกลุ่มสังคมที่อยู่ ทุกสังคมจะมีการกำหนดความแตกต่างระหว่างบทบาททางเพศ โดยใช้ความคาดหวังและความเชื่อดั้งเดิมของสังคมเป็นเกณฑ์ในการกำหนด (Schaffer, 1981 อ้างถึงในวิมลลัก สรรคพงษ์, 2538)

บุคคลที่มีบทบาททางเพศตรงกับความคาดหวังของสังคมได้รับการยกย่อง ขณะเดียวกันบุคคลที่ไม่ได้ประพฤติตนตามบทบาททางเพศตามที่สังคมคาดหวังจะได้รับการลงโทษ เช่น McCarthy (1980, อ้างถึงในวิมลลัก สรรคพงษ์, 2538) กล่าวว่า คนที่ไม่ปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคมเกี่ยวกับบทบาททางเพศจะถูกมองว่าเป็นคนเบี่ยงเบน สูญเสียความรัก และไม่ได้รับการยกย่องจากสังคมนั้น

ตัวอย่างของบุคคลที่ไม่ได้มีบทบาททางเพศตามที่สังคมคาดหวังที่เห็นได้ชัดเจน คือ บุคคลรักเพศเดียวกัน (homosexual) ซึ่งพฤติกรรมรักเพศเดียวกันนี้จะถูกบรรจุอยู่ในข้อห้ามทางศาสนา ถูกมองว่าเป็นการทำลายศีลธรรม เป็นสิ่งต้องห้าม ผู้ที่มีพฤติกรรมเช่นนี้จะถูกประณามว่ากระทำความผิดธรรมชาติ และได้รับการลงโทษอย่างหนัก (อดิศร ทองรักษ์, 2549)

ในปี 1952 สมาคมจิตแพทย์อเมริกันได้ออกหนังสือชื่อ The Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorder (DSM-I) มีการจัดพฤติกรรมการรักเพศเดียวกันไว้ในลักษณะความเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Deviation) ซึ่งเป็นลักษณะบุคลิกภาพแปรปรวนชนิดต่อต้านสังคม (sociopathic personalities disorder) นั่นก็คือรักเพศเดียวกันถูกมองว่าเป็นความบกพร่องทางจิต (Duke, & Norwicki, 1986 อ้างถึงในอดิศร ทองรักษ์, 2549)

จนกระทั่งปี 1995 สมาคมจิตวิทยาอเมริกา สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ องค์กรวิชาชีพด้านสุขภาพจิตในสหรัฐอเมริกา ต่างลงความเห็นพ้องกันว่าความรักเพศเดียวกันมิใช่ความเจ็บป่วยทางจิตใจ (อดิศร ทองรักษ์, 2549)

แม้การรักเพศเดียวกันจะเป็นที่ยอมรับมากขึ้นในสังคม แต่ก็ยังคงมีคนที่ยึดถือหรือไม่ยอมรับคนที่รักเพศเดียวกันอยู่ เช่น งานวิจัยของอดิศร ทองรักษ์ (2549) บุคลิกภาพแบบอำนาจนิยมสามารถทำนายอคติของวัยรุ่นต่อคนรักเพศเดียวกันได้ Newman (1989 อ้างถึงในอดิศร ทองรักษ์, 2549) พบว่าบทบาททางเพศสามารถทำนายอคติของวัยรุ่นต่อคนรักเพศเดียวกัน Whitley (1987 อ้างถึงในอดิศร ทองรักษ์, 2549) พบว่าบุคคลเพศชายและเพศหญิงที่เข้มงวดต่อบทบาททางเพศของตนสูงจะมีเจตคติเชิงลบต่อบุคคลรักเพศเดียวกันสูงด้วย และ Kurdek (2004 อ้างถึงในอดิศร ทองรักษ์, 2549) ยังพบว่า เจตคติเชิงลบต่อบุคคลรักเพศเดียวกันมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาททางเพศแบบโบราณ

กล่าวคือในสังคมมีอคติต่อคนที่มิบทบาททางเพศไม่ตรงกับความคาดหวังของสังคม พ่อแม่จึงต้องการให้ลูกของตนโตขึ้นแล้วปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคม ซึ่งพ่อแม่จะปลูกฝังเรื่องบทบาททางเพศให้กับลูกตรงตามเพศของเด็กมากกว่าตามบุคลิกภาพบทบาททางเพศของตน ตั้งแต่ทารกเกิดมา คำถามหนึ่งที่พ่อแม่มักถูกถามจากคนใกล้ชิด คือ ทารกเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง เป็นความคาดหวังของสังคม ว่าพ่อแม่และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับทารกจะปฏิบัติต่อเด็กทั้ง 2 เพศแตกต่างกัน (นิตยกุล อรรถนุพรรณ, 2530 อ้างถึงในอดิศร ทองรักษ์, 2549) ตัวอย่างเช่น พ่อแม่จะจัดห้องนอนของเด็กชายด้วยสีฟ้า ส่วนห้องนอนของเด็กผู้หญิงตกแต่งด้วยสีชมพู (Pomerleau, et al. 1990 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) การเล่นกับลูกก็เช่นกัน ถ้าเป็นลูกชายจะเล่นด้วยพละกำลั่ง กิจกรรมโลดโผน แต่ถ้าเป็นลูกสาวจะเล่นด้วยความอ่อนโยน นุ่มนวล ทะนุถนอม (Huston, 1983 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) การมอบงานบ้านก็มีความแตกต่างกัน โดยมอบหมายงานภายในบ้านให้เด็กผู้หญิง ส่วนเด็กผู้ชายจะได้รับมอบหมายงานนอกบ้านให้ เช่น ทิ้ง

ชยะ และตัดหญ้าในสนาม (Lackey, 1989 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) การสนับสนุนจากพ่อแม่ เด็กผู้ชายจะถูกสนับสนุนให้เป็นอิสระจากพ่อแม่ ทำให้เด็กผู้ชายมีโอกาสสำรวจสภาพแวดล้อมใหม่ๆ แต่เด็กผู้หญิงจะถูกสนับสนุนให้อยู่ใกล้ชิดพ่อแม่ ทำให้เด็กผู้หญิงมีความผูกพันทางอารมณ์กับพ่อแม่ และมีแนวโน้มที่จะได้รับการปกป้องดูแลมากกว่าเด็กผู้ชาย (Salkind, 1990 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543) และความคาดหวังของพ่อแม่ก็มีความต่างกัน ลูกชายจะคาดหวังในเรื่องความสำเร็จ การกล้าแสดงออก ส่วนลูกสาวจะคาดหวังในเรื่องการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น แนวทางการปฏิบัติต่อลูกที่ต่างกันไปตามแต่ละเพศนี้เป็นผลมาจากความคาดหวังของสังคมที่มีต่อบุคคลในแต่ละเพศ คือ ลักษณะของความเป็นชายจะมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถของบุคคลในการที่จะผลักดันตนเองให้ประสบความสำเร็จในชีวิต โดยเน้นบทบาทของผู้นำ การตัดสินใจ การแข่งขัน ส่วนลักษณะของความเป็นหญิงจะเน้นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นซึ่งแสดงออกทางด้านอารมณ์และความรู้สึกเป็นส่วนใหญ่ (ฉันทิกา ทิวากร, 2534 อ้างถึงใน สุดา ชั้นไพศาลศิลป์, 2543)

ส่วนคะแนนการเลือกของเล่นเป็นกลางใกล้เคียงกับของเล่นที่แสดงความเป็นชายนั้น เป็นเพราะของเล่นที่นำมาเป็นข้อกระทงนอกจากจะมีคุณสมบัติไม่เจาะจงเพศของผู้เล่นแล้ว ยังเป็นของเล่นที่เน้นเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เล่นอีกด้วย เช่น ตัวต่อบล็อกไม้ กับเลโก้ จัดเป็นของเล่นก่อสร้าง (construction toys) ช่วยเสริมสร้างจินตนาการ ส่วนจิกซอว์ กับโดมิโนก็เป็นของเล่นที่ฝึกการสังเกต พ่อแม่อยากให้ลูกของตนมีพัฒนาการพร้อมเพื่ออนาคตข้างหน้า จึงตัดสินใจเลือกของเล่นเหล่านี้ให้ลูก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ในงานวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเล่นที่แสดงความเป็นเพศต่างๆ ให้ลูกชาย ของพ่อ ที่มีบทบาททางเพศต่างกัน

สมมติฐานในงานวิจัย

พ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกันจะมีคะแนนการเลือกของเล่นแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพ่อที่มีลูกชายอายุ 2-5 ปี จำนวน 153 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับ เพศ และอายุ

ส่วนที่ 2 เป็นมาตรวัดบทบาททางเพศนำมาจากงานวิจัยของ ฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์ (2541) ซึ่งสร้างตามแนวทางของ Bem ลักษณะมาตรวัดเป็นแบบลิเคิร์ต

(Likert's scale) จำนวน 36 ข้อกระทง

ส่วนที่ 3 เป็นมาตรวัดพฤติกรรมการเลือกของเล่นให้ลูก โดยมีของเล่นและภาพประกอบให้พ่อดู แล้วถามว่าจะเลือกชื่อของเล่นชิ้นนี้ให้ลูกหรือไม่ ซึ่งของเล่นที่นำมาใช้ในมาตรวัดเป็นของเล่นที่ได้รับการประเมินแล้วว่าเป็นของเล่นที่แสดงความเป็นชาย และแสดงความเป็นหญิง จากงานวิจัยของ จิรภัทร รัวภัทรกุล (2548) และเพิ่มของเล่นในกลุ่มที่เป็นกลาง จำนวน 12 ข้อกระทง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยการฝากแบบสอบถามให้ครูโรงเรียนอนุบาลในเขตกรุงเทพมหานครนำไปให้เด็กนักเรียนอนุบาลชาย เพื่อนำกลับไปให้ผู้ปกครองที่บ้านทำ
2. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม นำมาคัดเลือกเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คำนวณหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนการเลือกของเล่นของพ่อที่มีบทบาททางเพศแบบต่างๆ
2. ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ใช้วิธีการวิเคราะห์ one-way ANOVA

ผลการวิจัย

พ่อที่มีบทบาททางเพศแบบต่างๆ มีคะแนนการเลือกของเล่นให้ลูกชาย ทั้งของเล่นที่แสดงความเป็นชาย ของเล่นแสดงความเป็นหญิง และของเล่นที่เป็นกลาง ไม่พบความแตกต่างทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาอิทธิพลของบทบาททางเพศของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อลูก ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยเปรียบเทียบบทบาททางเพศของพ่อแม่กับลูกในวัยรุ่นว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร
2. จากงานวิจัยพบว่าพ่อมีคะแนนการเลือกของเล่นเป็นกลางซึ่งเป็นของเล่นที่เสริมสร้างพัฒนาการให้ลูกชายสูง แสดงว่าเห็นว่าการเล่นเหล่านี้เป็นประโยชน์กับลูก จึงควรมีการศึกษาเพื่อพัฒนาของเล่นเสริมพัฒนาการ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- จิรภัทร รั้วภัทรกุล. (2548). การเลือกของเล่นตรงตามเพศของเด็กอายุ 2 – 6 ปี. โครงการทางจิตวิทยา สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์. (2541). การเปรียบเทียบความพึงพอใจในชีวิตสมรสของผู้ที่มีการจับคู่ของบทบาททางเพศแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลลัก สรรคพงษ์. (2538). ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบไม่แบ่งแยกเพศ ที่มีต่อความสนใจในการเลือกของเล่นชนิดบ่งบอกเพศผู้เล่นของเด็กวัยอนุบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2549). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุดา ชื่นไพศาลศิลป์. (2543). การเปรียบเทียบการเลือกของเล่นของเด็กชายอายุ 5 ปี ที่พ่อบีบบทบาททางเพศต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิศร ทองรักษ์. (2549). ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับอคติของวัยรุ่นต่อบุคคลรักเพศเดียวกันชายและหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Bem, S. L. (1974). The Measurement of Psychological Androgyny. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 42, 155-162.
- Caldera, Y. M., Huston, A. C., & O'Brien, M. (1989). Social Interactions and Play Patterns of Parents and Toddlers with Feminine, Masculine, and Neutral Toys. *Child Development*, 60, 70-76.
- Fagot, B. I. (1974). Sex Differences in Toddlers' Behavior and Parental Reaction. *Developmental Psychology*, 10, 554-558.
- Rheingold, L. H., & Cook, K. V. (1975). The Contents of Boys' and Girl's Room as an Index of parents' Behavior. *Child Development*, 46, 459-463.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ศธ. 0512.7/ 142

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชั้น 16 อาคารวิทยกิตติ์ ถนนพญาไท
วังใหม่ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

17 มกราคม 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บัณฑิตคณะจิตวิทยาเก็บข้อมูลโครงการทางจิตวิทยา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพิบูลประชาสรรค์

ตามที่ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดสอนวิชา
โครงการจิตวิทยา รหัสวิชา 3800420 เป็นวิชาบังคับที่บัณฑิตต้องลงทะเบียนเรียน ในการนี้ทางคณะจิตวิทยาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์
จากท่านให้บัณฑิตคณะจิตวิทยา คือ นายวรวุฒิ ธรรมภิบาล รหัสประจำตัวนิสิต 473 74594 38 ได้รับการอนุมัติให้ทำโครงการ
จิตวิทยาเรื่อง "การเปรียบเทียบการเลือกของเล่นให้ลูกชายอายุ 2-5 ปี ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน" โดยขอความร่วมมือกับ
โรงเรียนและครูประจำชั้นในการแจกแบบสอบถามเรื่องบทบาททางเพศของพ่อกับการเลือกของเล่นให้ลูกชาย ให้กับบิดาของนักเรียน
เพื่อเป็นข้อมูลในการทำโครงการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์นิตินิตเข้าทำโครงการจิตวิทยาดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

คณบดีคณะจิตวิทยา

โทร. 02-218-9925 (นางนภาพร นุททกาญจนกุล)

โทรสาร. 02-218-9923

ที่ ศธ. 0512.7/ 167

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชั้น 16 อาคารวิทยกิตต์ ถนนพญาไท
วังใหม่ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๑๑ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นิสิตคณะจิตวิทยาเก็บข้อมูลโครงการทางจิตวิทยา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลชวนชื่น

ตามที่ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดสอนวิชาโครงการจิตวิทยา รหัสวิชา 3800420 เป็นวิชาบังคับที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน ในครั้งนี้ทางคณะจิตวิทยาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นิสิตคณะจิตวิทยา คือ นายวรวิทย์ ธรรมภิบาล รหัสประจำตัวนิสิต 473 74594 38 ได้รับการอนุมัติให้ทำโครงการจิตวิทยาเรื่อง "การเปรียบเทียบการเลือกของเล่นให้ลูกชายอายุ 2-5 ปี ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน" โดยขอความร่วมมือกับโรงเรียนและครูประจำชั้นในการแจกแบบสอบถามเรื่องบทบาททางเพศของพ่อกับการเลือกของเล่นให้ลูกชาย ให้กับบิดาของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการทำโครงการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์นิตินิสิตเข้าทำโครงการจิตวิทยาดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

คณบดีคณะจิตวิทยา

โทร. 02-218-9925 (นางนภาพร นุทธกาญจนกุล)

โทรสาร. 02-218-9923

ที่ ศธ. 0512.7/ 267

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชั้น 16 อาคารวิทยกิตติ์ ถนนพญาไท
วังใหม่ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๔ กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตคณะจิตวิทยาเก็บข้อมูลโครงการทางจิตวิทยา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลมณีรัตน์

ตามที่ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดสอนวิชาโครงการจิตวิทยา รหัสวิชา 3800420 เป็นวิชาบังคับที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน ในการนี้ทางคณะจิตวิทยาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นิสิตคณะจิตวิทยา คือ นายวรวิทย์ ธรรมภิบาล รหัสประจำตัวนิสิต 473 74594 38 ได้รับการอนุมัติให้ทำโครงการจิตวิทยาเรื่อง "การเปรียบเทียบการเลือกของเล่นให้ลูกชายอายุ 2-5 ปี ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน" โดยขอความร่วมมือกับโรงเรียนและครูประจำชั้นในการแจกแบบสอบถามเรื่องบทบาททางเพศของพ่อกับการเลือกของเล่นให้ลูกชายให้กับบิดาของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการทำโครงการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์นิตเข้าทำโครงการจิตวิทยาดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

คณบดีคณะจิตวิทยา

โทร. 02-218-9925 (นางนภาพร นุทกาญจนกุล)

โทรสาร. 02-218-9923

เบอร์นิต 089-4700318

ที่ ศธ. 0512.7/ ๒๕๖๖

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ชั้น 16 อาคารวิทยกิตต์ ถนนพญาไท
วังใหม่ ปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330

๙ กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตคณะจิตวิทยาเก็บข้อมูลโครงการทางจิตวิทยา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนหลุมพินี

ตามที่ หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดสอนวิชาโครงการจิตวิทยา รหัสวิชา 3800420 เป็นวิชาบังคับที่นิสิตต้องลงทะเบียนเรียน ในการนี้ทางคณะจิตวิทยาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้นิสิตคณะจิตวิทยา คือ นายวรุฒิ ธรรมภิบาล รหัสประจำตัวนิสิต 473 74594 38 ได้รับการอนุมัติให้ทำโครงการจิตวิทยาเรื่อง "การเปรียบเทียบการเลือกของเล่นให้ลูกชายอายุ 2-5 ปี ของพ่อที่มีบทบาททางเพศต่างกัน" โดยขอความร่วมมือกับโรงเรียนและครูประจำชั้นในการแจกแบบสอบถามเรื่องบทบาททางเพศของพ่อกับการเลือกของเล่นให้ลูกชายให้กับบิดาของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการทำโครงการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์นิตินิติเข้าทำโครงการจิตวิทยาดังกล่าว และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้
ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

คณบดีคณะจิตวิทยา

โทร. 02-218-9925 (นางนภาพร นุททากัญจนกุล)

โทรสาร. 02-218-9923

เบอร์นิสิต 089-4700318

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพของพ่อกับการเลือกของเล่นให้ลูกชาย

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคลิกภาพของพ่อกับการเลือกของเล่นให้ลูกชายอายุ 2-5 ปี ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการจัดทำปฏิญานิพนธ์ประกอบการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตอบแบบสอบถามด้วยความตั้งใจตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริง คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและไม่มีตัดสินว่า ถูกหรือผิด ดีหรือไม่ดี คำตอบที่ดีที่สุดคือคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงสำหรับตัวท่านมากที่สุด

คำชี้แจง : แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 : คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว จำนวน ๕ ข้อ

ตอนที่ 2 : คำถามเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพ จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 3 : คำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกของเล่นให้ลูก 12 ข้อ

ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณ ในความร่วมมือ

วรรุณี ธรรมภิบาล

ตอนที่ 1 : คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว

1. เพศ ชาย หญิง

2. อายุ.....ปี

3. จำนวนบุตร.....คน

4. รายได้เฉลี่ยของท่าน (...บาทต่อเดือน)

- ต่ำกว่า 10,000 บาท
- 10,000 – 15,000 บาท
- 15,001 – 20,000 บาท
- 20,001 – 25,000 บาท
- 25,001 – 30,000 บาท
- มากกว่า 30,000 บาท

ตอนที่ 2 : คำถามเกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพ

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาลักษณะต่างๆ ในแบบสอบถามต่อไปนี้ เป็นจริงสำหรับตัวท่านมากน้อยเพียงใดแล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนตัวเลขที่ท่านคิดว่าเป็นจริงสำหรับตัวท่านมากที่สุด

ตัวอย่าง ท่านคิดว่าลักษณะต่อไปนี้ เป็นจริงสำหรับตัวท่านมากน้อยเพียงใด

ลักษณะ	น้อยที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก	มากที่สุด
1. เข้มแข็ง	1	2	3	4	5	6	7

ขอให้ท่านพิจารณาลักษณะที่ลักษณะ เช่น

ถ้าท่านพิจารณาว่า ท่านมีลักษณะ "เข้มแข็ง" มากที่สุด ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 7 บนบรรทัดเดียวกับลักษณะเข้มแข็ง

ลักษณะ	น้อยที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก	มากที่สุด
1. เข้มแข็ง	1	2	3	4	5	6	✓

ถ้าท่านพิจารณาว่า ท่านมีลักษณะ "เข้มแข็ง" มาก ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 6 บนบรรทัดเดียวกับลักษณะเข้มแข็ง

ลักษณะ	น้อยที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก	มากที่สุด
1. เข้มแข็ง	1	2	3	4	5	✓	7

ถ้าท่านพิจารณาว่า ท่านมีลักษณะ "เข้มแข็ง" ค่อนข้างมาก ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 5 บนบรรทัดเดียวกับลักษณะเข้มแข็ง

ลักษณะ	น้อยที่สุด	น้อย	ค่อนข้างน้อย	ปานกลาง	ค่อนข้างมาก	มาก	มากที่สุด
1. เข้มแข็ง	1	2	3	4	✓	6	7

ถ้าท่านพิจารณาว่า ท่านมีลักษณะ "เข้มแข็ง" ปานกลาง ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่องหมายเลข 4 บนบรรทัดเดียวกับลักษณะเข้มแข็ง

ลักษณะ	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก	มาก ที่สุด
1. เข้มแข็ง	1	2	3	4 ✓	5	6	7

ถ้าท่านพิจารณาว่า ท่านมีลักษณะ "เข้มแข็ง" ค่อนข้างน้อย ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓
ลงในช่องหมายเลข 3 บนบรรทัดเดียวกับลักษณะเข้มแข็ง

ลักษณะ	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก	มาก ที่สุด
1. เข้มแข็ง	1	2	3 ✓	4	5	6	7

ถ้าท่านพิจารณาว่า ท่านมีลักษณะ "เข้มแข็ง" น้อย ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน
ช่องหมายเลข 2 บนบรรทัดเดียวกับลักษณะเข้มแข็ง

ลักษณะ	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก	มาก ที่สุด
1. เข้มแข็ง	1	2 ✓	3	4	5	6	7

ถ้าท่านพิจารณาว่า ท่านมีลักษณะ "เข้มแข็ง" น้อยที่สุด ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลง
ในช่องหมายเลข 1 บนบรรทัดเดียวกับลักษณะเข้มแข็ง

ลักษณะ	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก	มาก ที่สุด
1. เข้มแข็ง	1 ✓	2	3	4	5	6	7

กรุณาได้เครื่องหมาย ✓ ลงบนตัวเลขที่ท่านคิดว่าเป็นจริงสำหรับตัวท่านมากที่สุด

ลักษณะ	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก	มาก ที่สุด
1. พึ่งพาตนเอง	1	2	3	4	5	6	7
2. ยิ้มง่าย	1	2	3	4	5	6	7
3. มีอารมณ์ขัน	1	2	3	4	5	6	7
4. เข้มแข็ง	1	2	3	4	5	6	7
5. เมตตากรุณา	1	2	3	4	5	6	7
6. ก้าวร้าว	1	2	3	4	5	6	7
7. ควบคุมสติได้ในยาม คับขัน	1	2	3	4	5	6	7
8. อ่อนโยน	1	2	3	4	5	6	7
9. ชอบช่วยเหลือผู้อื่น	1	2	3	4	5	6	7
10. มีอารมณ์หนักแน่น มั่นคง	1	2	3	4	5	6	7
11. น่ารัก	1	2	3	4	5	6	7
12. ตัดสินใจง่าย	1	2	3	4	5	6	7
13. เป็นผู้นำ	1	2	3	4	5	6	7
14. ร่าเริง	1	2	3	4	5	6	7
15. ขยันหมั่นเพียร	1	2	3	4	5	6	7
16. ไม่ท้อแท้ง่าย	1	2	3	4	5	6	7
17. นุ่มนวล	1	2	3	4	5	6	7
18. เชื่อเรื่องเครื่องราง ของขลัง	1	2	3	4	5	6	7

ลักษณะ	น้อย ที่สุด	น้อย	ค่อนข้าง น้อย	ปาน กลาง	ค่อนข้าง มาก	มาก	มาก ที่สุด
19. กล้าหาญ	1	2	3	4	5	6	7
20. พุดจาไฟเราะ อ่อนหวาน	1	2	3	4	5	6	7
21. รู้จักกาลเทศะ	1	2	3	4	5	6	7
22. กล้าพูดกล้าแสดงออก	1	2	3	4	5	6	7
23. ละเอียดอ่อน	1	2	3	4	5	6	7
24. รู้จักขวยโอกาส	1	2	3	4	5	6	7
25. ชอบเกี่ยวกับกีฬา	1	2	3	4	5	6	7
26. มีเสน่ห์	1	2	3	4	5	6	7
27. เข้าใจผู้อื่น	1	2	3	4	5	6	7
28. ชอบการแข่งขัน	1	2	3	4	5	6	7
29. เรียบร้อย	1	2	3	4	5	6	7
30. ประกาศหรืออวดใน ความสามารถของตน	1	2	3	4	5	6	7
31. เปิดเผย	1	2	3	4	5	6	7
32. ชอบปลอบใจผู้อื่น	1	2	3	4	5	6	7
33. เอาใจใส่ในความ เป็นอยู่ของผู้อื่น	1	2	3	4	5	6	7
34. กล้าได้ กล้าเสีย กล้า เสี่ยง	1	2	3	4	5	6	7
35. ช่างปรมนิบัติ	1	2	3	4	5	6	7
36. เคร่งศาสนา	1	2	3	4	5	6	7

ตอนที่ 3 : คำถามเกี่ยวกับการเลือกของเล่น

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาของเล่นต่างในแบบสอบถามต่อไปนี้ แล้วตัดสินใจว่าท่านจะเลือกของเล่นชิ้นนี้ให้ลูกของท่านหรือไม่ แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับที่ท่านตัดสินใจ

ตัวอย่าง ท่านจะเลือกของเล่นนี้ให้ลูกท่านเล่นหรือไม่

รายการของเล่น	ท่านจะเลือกของเล่นนี้ให้ลูกของท่านเล่นหรือไม่	
	ใช่	ไม่ใช่
1. ตุ๊กตาช้าง		

ถ้าท่านพิจารณาว่า จะเลือก "ตุ๊กตาช้าง" ให้ลูกท่านเล่น ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำว่า "ใช่" บนบรรทัดเดียวกับตุ๊กตาช้าง

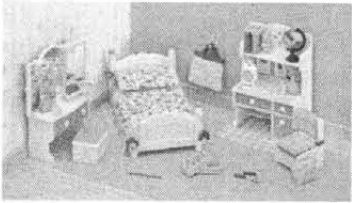

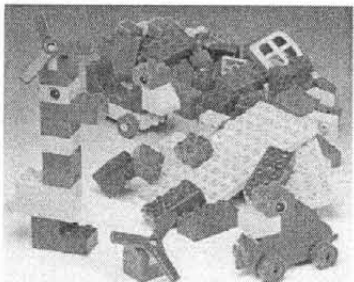
รายการของเล่น	ท่านจะเลือกของเล่นนี้ให้ลูกของท่านเล่นหรือไม่	
	ใช่	ไม่ใช่
1. ตุ๊กตาช้าง	✓	

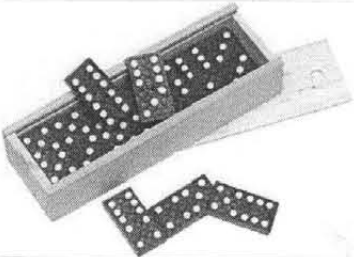
ถ้าท่านพิจารณาว่า จะไม่เลือก "ตุ๊กตาช้าง" ให้ลูกท่านเล่น ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับคำว่า "ไม่ใช่" บนบรรทัดเดียวกับตุ๊กตาช้าง

รายการของเล่น	ท่านจะเลือกของเล่นนี้ให้ลูกของท่านเล่นหรือไม่	
	ใช่	ไม่ใช่
1. ตุ๊กตาช้าง		✓

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

รายการของเล่น	ท่านจะเลือกของเล่นนี้ให้ลูกของท่านเล่นหรือไม่	
	ใช่	ไม่ใช่
1. รถมอเตอร์ไซด์ของเล่น 		
2. ตุ๊กตาบาร์บี้ 		
3. ลูกฟุตบอล 		
4. บล็อกตัวต่อไม้ 		

รายการของเล่น	คุณจะเลือกของเล่นนี้ให้ลูกของคุณเล่นหรือไม่	
	ใช่	ไม่ใช่
5. ชุดห้องนอนตุ๊กตา 		
6. จิกซอว์ 		
7. ลิปสติก 		
8. ตัวต่อเลโก้ 		

รายการของเล่น	คุณจะใช้ของเล่นนี้ให้ลูกของคุณเล่นหรือไม่	
	ใช่	ไม่ใช่
9. ตุ๊กตาทหาร 		
10. ชุดโต๊ะแต่งหน้า 		
11. โดมิโน 		
12. หุ่นยนต์เทอริโบเรนเจอร์